

## ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ, ΜΙΑ ΑΓΩΝΙΣΤΡΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗΣ

της Μαργαρίτας Σέχου

Είμαι σίγουρη ότι όλοι σας γνωρίζετε το πρόγραμμα TEDx και ότι κάποια στιγμή έχετε παρακολουθήσει την ομιλία ενός διάσημου προσώπου που πραγματικά άξιζε τον κόπο και τον χρόνο σας. Έτσι κι εγώ ακούγοντας τυχαία την ομιλία της ερευνήτριας κυρίας Άννας Μιχοπούλου για την ιστορία της εκπαίδευσης των γυναικών, πήρε το αυτί μου ένα παράξενο όνομα: Καλλιρρόη Παρρέν. Αυτό το όνομα δεν το είχα ξανακούσει κι έτσι αποφάσισα να μάθω περισσότερα γι' αυτό. Ψάχνοντας λοιπόν στο διαδίκτυο βρήκα πολλά στοιχεία που με εντυπωσίασαν: η Καλλιρρόη Παρρέν, η γυναίκα με αυτό το παράξενο όνομα, δεν ήταν μια τυχαία γυναίκα, αλλά μια από τις πρώτες Ελληνίδες φεμινίστριες.

Γεννήθηκε το 1861 στο Ρέθυμνο και συγκεκριμένα στα Πλατάνια Αμαρίου αλλά το 1867 εγκαταστάθηκε με την οικογένειά της στην Αθήνα. Τότε το επώνυμό της δεν ήταν «Παρρέν», αλλά «Σιγανού». Αρχικά φοίτησε στο σχολείο Σουρμελή και στη συνέχεια στη Γαλλική Σχολή Καλογραιών στον Πειραιά. Έπειτα, το 1878, αποφοίτησε από το Αρσάκειο με δίπλωμα δασκάλας. Στη συνέχεια, ανέλαβε τη διεύθυνση του Παρθεναγωγείου της ελληνικής κοινότητας Οδησσού. Μετά από μια διετία επέστρεψε στην Αθήνα και παντρεύτηκε τον Κωνσταντινουπολίτη Ιωάννη Παρρέν, γιο Γάλλου πατέρα και Αγγλίδας μητέρας, ο οποίος ήταν ο ιδρυτής του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων Εκείνη την εποχή, η Καλλιρρόη είχε την ιδέα να γίνει δημοσιογράφος: *«Παρακολουθούσα τας συζητήσεις των δημοσιογράφων και σιγά σιγά εξύπνησε μέσα μου και πάλιν ο πόθος να γράψω, όπως αυτοί, όχι μόνον για τον εαυτόν μου αλλά και για τους άλλους»*.

Έτσι και έκανε εκδίδοντας το 1887 την εβδομαδιαία εφημερίδα *Εφημερίς των Κυριών* που συντασσόταν αποκλειστικά από γυναίκες και απευθυνόταν σε γυναίκες κυρίως της Αθήνας και του Πειραιά. Ας πάρουμε όμως μια γεύση από το πρωτοχρονιάτικο τεύχος του περιοδικού για το έτος 1911 (1-15 Ιανουαρίου). Σε αυτό το τεύχος, η Καλλιρρόη Παρρέν μας συστήνει το Λύκειο των Ελληνίδων, μιλάει για τη σχέση των γυναικών με τον πόλεμο, ενώ δεν απουσιάζουν οι αναφορές σε χριστουγεννιάτικες συνταγές, αλλά και γενικότερα στη μεγάλη γιορτή των Χριστουγέννων.

Τι ήταν όμως το Λύκειο Ελληνίδων που ακόμα και σήμερα δραστηριοποιείται στην Αθήνα έχοντας 56 παραρτήματα σε όλη την Ελλάδα; Αναζητώντας κι άλλες πληροφορίες για τη δράση της Παρρέν ανακάλυψα ότι το 1911 -λίγο πριν από την έναρξη των Βαλκανικών πολέμων- δημιουργήθηκε το Λύκειο των Ελληνίδων κατά το πρότυπο των ευρωπαϊκών Λυκείων-Λεσχών. Η απόφαση ίδρυσης αυτού του σωματείου πάρθηκε στις 2 Δεκεμβρίου το 1910 στο σπίτι της Παρρέν από την ίδια και μία ομάδα επτά γυναικών που ανήκαν στην πνευματική ελίτ της εποχής. Ιδρύθηκε με σκοπό πέρα από την εκπαίδευση των γυναικών, να διατηρηθούν τα παλιά έθιμα και να δημιουργηθούν καινούρια. Η ίδρυσή του ΛΤΕ επικυρώθηκε με Βασιλικό Διάταγμα στις 19 Φεβρουαρίου 1911.

Κάτι τελευταίο που βρήκα μέσα από την έρευνά μου για την Καλλιρρόη Παρρέν είναι ότι, εκτός από εκδότρια, υπήρξε και σπουδαία συγγραφέας, καθώς έγραψε πολλά άρθρα, δοκίμια, μυθιστορήματα και θεατρικά έργα με βασικό θέμα πάντα τη θέση της γυναίκας στην Ελλάδα του 19<sup>ου</sup> και του 20<sup>ου</sup> αιώνα: "Ιστορία της γυναικός" (1889), "Η μάγισσα" (1901), "Το νέον συμβόλαιον" (1901), "Η νέα γυναίκα", "Η χειραφετημένη" (1915) και "Επιστολές Αθηναίας προς Παρισινή".



Η Καλλιρρόη Παρρέν σε νεανική ηλικία κατά την πρώτη περίοδο έκδοσης της Εφημερίδος των Κυριών (από την ιστοσελίδα του Λυκείου Ελληνίδων)

Πηγές:

- Καλλιρρόη Παρέν <https://www.sansimera.gr/biographies/2553>
- Λύκειον Ελληνίδων <https://lykeionellinidon.com/el>
- Εφημερίς των Κυριών, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο <http://www.elia.org.gr/research-tools/fakos/vivlio/kirion>
- Ελληνικό φεμινιστικό έντυπο (Περισκόπιο 2016) <https://www.youtube.com/watch?v=Sc14rFctasA>